

MAGYAR HÍRADÓK

HUNGARIA
Extern

T. Dunaposta

BUDAPEST
Postafiók 151.

* KERESZTÉNY * NAPILAP *

Laptulajdonos: SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R-T. Törvényszéki bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Igazgató és felelősszerkesztő:
DR PAÁL ÁRPÁD

ORADEA

Főmunkatárs:
DR GYÁRFÁS ELEMÉR

Dünkirchen elfoglalásával befejeződött a flandriai csata

Belgium egész területe német kézre került. — Churchill az alsóházban bejelentette a szárazföldi harcok elvesztését. — Az angol szigetország védelmére különleges, gyorsan mozgó osztagokat szerveznek

A világtörténelem legnagyobb bekerítő és megsemmisítő csatája véget ért. A legfőbb német hadvezetőség június 4-én, hétfőn este külön jelentésben közölte, hogy a német csapatok teljesen birtokba vették Dünkirchen városát és kikötőjét s ezzel véglegesen befejezték azt a nagy hadműveletet, amelyre május hó 10-én parancsot kaptak.

Hitler vezér és kancellár a háború e második szakaszának befejezése alkalmából külön napiparancsot intézett a német hadsereghez és felhívást a harmadik birodalom népéhez. A vezér szózatnak különösen az a része érdemel figyelmet, amely hangoztatja, hogy miután az ellenség most sem hajlandó a békekötés útjára lépni, a német haderő egészen érintetlen egységekkel folytatja a harcot mind az ellenség teljes megsemmisítéséig.

Egyidőben a legfőbb német hadvezetőség összefoglaló jelentést adott ki a május 10-ike óta lezajlott harcok eredményéről. E jelentés számszerű adatait vizsgálva, egyszerre megértjük Churchill angol miniszterelnök tegnapi alsóházi beszédének rezignált hangját: „A flandriai nagy csata számunkra több mint vereség, valóságos nemzeti katasztrófa.”

Az összefoglaló német jelentésből meg tudjuk, hogy a szövetséges haderők mintegy 3 hét alatt csak foglyokban vesztek több, mint egymilliókét-száz ezer embert. Ebben a számban természetesen benne van a kapitulált holland és belga haderő is. Ezenkívül szákmányul ejtették a német haderők 75—80 hadosztály teljes hadfelszerelését, lelőttek 1841 ellenséges repülőgépet, a földön megsemmisítettek 1700 repülőgépet, a tengeren elsüllyesztettek 5 ellenséges cirkálót, 7 torpedórombolót és naszádot, 3 tengeralattjárót, 9 más hadihajót és 66 szállítóhajót. Mindezekon kívül súlyosan megromogáltak 59 szövetséges hadihajót és 117 kereskedelmi- és szállító-hajót.

A német összefoglaló jelentés a német hadsereg veszteségeit halottakban és eltűntekben nem egészen 19.000-re, sebesültekben mintegy 42.500-ra teszi, éles cáfolatú az ellenséges propagandának, amely félmillió német veszteségekről beszélt. A német haderő ez aránylag kicsiny vesztesége nyilván abból magyarázandó, hogy a német hadvezetőség a különösen veszélyes hadműveleteknél úgyszólván mindig gépesített osztagokat vet harcba s inkább hadianyagot áldoz fel, mint embereket.

Ugyancsak hivatalos jelentést tettek közzé a flandriai harcok befejezéséről angol és francia részről is. Ezek a jelentések mintegy 300.000 löny hadsereg elszállítását közlik s külön kiemelik, hogy Dünkirchen és Seebrügge kikötőit teljesen használhatatlan állapotban hagyták hátra az ellenség számára.

A nagy flandriai küzdelem, illetőleg visszavonulás bélyegét viseli magán Churchill angol miniszterelnök tegnapi alsóházi beszéde. Érdekes, hogy az angol miniszterelnök ebben a beszédében már nem szól fényes visszavonulásról, hanem igen súlyos katonai katasztrófáról beszél s hangoztatja, hogy a továbbiakban a két nagy szövetségesnek, Franciaországnak és Angliának külön-külön kell megvédenie hazáját — az utolsó emberéletrig.

A feszült figyelemmel várt keddi olasz minisztertanács, legalábbis kifelé látszóan, szinte közömbös közigazgatási törvényjavaslatokról tárgyalt. Beavatottak azonban tudni vélik, hogy ezen a minisztertanácson terjesztette elő Ciano gróf azon megbeszélés anyagát, amelyet Alfieri berlini követ folytatott Hitler vezér és kancellárral, főképpen az olasz követeléseket illetően. Hogy a helyzet Olaszországban nem enyhült, legjobban talán az a tény mutatja,

hogy az a 4000 tonnás olasz hajó, amelynek célja lett volna az egyiptomi, palesztinai és szíriai olaszokat hazaszállítani, közben kapott sürgős parancs alapján dolgovégeztenül a legrövidebb úton visszatért Nápolyba anélkül, hogy utasait felszedte volna. Érdekes egyébként, hogy a közelkeleten a nyugtalanság megint fokozódott, ami talán azzal van összefüggésben, hogy a napokban érkezett meg Szíriába Weygand tábornok utóda, Mittelhauser tábornok, a közelkeleti hadseregek új parancsnoka.

Spanyolországban a Gibraltár miatti nyugtalanság tovább fokozódik. A spanyol nemzeti követelések szószólója továbbra is az „Arriba” című lap, amely egyik legutóbbi számában jelentette, hogy Gibraltárban legutóbb sok spanyolt tartóztattak le. A letartóztatásokkal kapcsolatban megjegyzi, hogy a spanyol nép ismeri ugyan Disraeli híres angol miniszterelnök kijelentését, amely szerint az angol világbírodalomnak nagyon sok tartó-oszlópa van és ahhoz, hogy a világbírodalom összeomoljon, elég egy oszlop ledöntése, azonban még így sem hajlandó lemondani Gibraltárról. Gibraltár spanyol nemzeti terület s mint ilyen Spanyolország visszaköveteli a maga számára.

Külön figyelmet érdemel a nemzetközi politika síkján, hogy az Egyesült Államokban Cork szenátor vezetéke alatt külön csoportba tömörültek azok a képviselők és szenátorok, akik küzdenek az Unió háborús beavatkozása ellen s ellenzik azt is, hogy az Egyesült Államok hadiszállításaival bármelyik hadviselő felet segítse.

Az angol alsóház drámai ülése

Londonból jelenti: Churchill angol miniszterelnök az alsóházban kedden délután beszédet mondott. Kijelentette a többi között, hogy az, ami Franciaországban és Belgiumban történt, óriási katonai katasztrófa volt. A francia hadsereg meggyengült, Belgiumot elvesztették. A Csatorna minden kikötője a németek kezében van. A szövetségesek embervesztése halottakban, sebesültekben és eltűntekben meghaladja a harmincezret. Csaknem ezer ágyut, szállító és páncélos kocsit vesztek.

Az angol szigetek védelmének kérdésével kapcsolatban megállapította Churchill, hogy a Szigetországban jelenleg hasonlíthatatlanul nagyobb katonai erők vannak, mint bármikor a háború, vagy a világháború alatt. Az angol birodalom és a francia köztársaság karöltve, halálig védi szülőföldjét.

— Szigetünket — mondotta Churchill — minden áron megvédjük. Sohasem adjuk meg magunkat. És ha a sors úgy hozza, hogy szigetországunkról is ki kell szorulnunk, azon kívül is halálunkig folytatjuk a küzdelmet hajóhadunkkal és más kívül fekvő erőinkkel.

Angol hivatalos jelentés a hajóvesztésegekről

Londonból jelentik: Az angol haditengerészeti minisztérium jelenti, hogy a Basilik, Keith és Avan rombolók elsüllyedtek. Összesen huszonegy kis hadihajót vesztek, egy aknaszedő hajót, egy ágyus naszádot, nyolc segédhajót és kilenc más kis hajót. Az északfranciaországi csapatok elszállításánál a haditengerészet kötelékébe tartozó 222 hajón kívül 665 más hajót vettek igénybe. Ezek közül hatszázat önként bocsátottak rendelkezésre. A haditengerészet több német tenger alattjárót és torpedórombolót süllyesztett el, vagy rongált meg. A műveleteket rendkívül nehezítette az a körülmény, hogy Dunkerque közelében csekély mélységű a tenger s a csatornák igen keskenyek. Az idő sem kedvezett a behajózási műveleteknek. A zeebruggei kikötőt elzérták s az ellenség kezébe került többi kikötőket különböző eszközökkel használhatatlanná tették.

Ironsíde tábornok előkészületei Anniia védelmére.

Londonból jelenti: A hadügyminisztérium

hivatalos jelentése szerint Ironside tábornok az anyaország önvédelme céljaira kicsi, de erősen felgyeztetett és mozgékony csapatosztagokat szervezett, amelyeket „Ironsídek”-nek neveznek. A rendes sorkatonasághól is szerveznek sokszáz ilyen különleges osztagokat.

VI. György köszönete a francia hadsereg önfeláldozásáért.

Londonból jelentik: Az angol király üzenetet intézett a francia köztársaság elnökéhez. Üzenetében az utóbbi időkben tarusított bajtársi hősiességről emlékezett meg és az angol nép köszönetét s csodálatát nyilvánította a francia haderők hősi küzdelméért.

A szövetséges légi erők megtörtő támadásai.

Párizsból jelentik: A francia kormányt és közvéleményt — érthetően még mindig a főváros ellen lefolyt nagy légitámadás foglalkoztatja. Reynaud francia miniszterelnök kedden fogadta

Cipőüzletét MUHARY

Bulevardul Regele Ferdinand 9 szám alól szemben a Korona gyógyszertár épületébe **helyezte át**

Oradea, Str. Episcopul Ciorogariu No. 1.

További szíves pártfogást kérek

A párizsi angol nagykövetet, majd Laurent-Eynac légügyi miniszterrel folytatott megbeszélést. Mindkettőjükkel a kiterjesztett német légi tevékenységről folytatott megbeszélést.

A hadügyi minisztérium hivatalosan jelentette, hogy a német légitámadás áldozatainak száma 906. Ebből 254 halott. A halottak között 195 polgári

személy és 59 katona. A 652 sebesült közül 545 polgári személy, 107 katona. A jelentés elmondja még, hogy a németek a Párizs ellen intézett légitámadás során 25 repülőgépet vesztek. A szövetséges légihaderő megtorlásul bombázta München, Maina-Frankfurt és a Ruhr-vidék katonai célpontjait.

Francia jelentés a keddi hadműveletekről

A repülők élénken tevékenykedtek

Párizsból jelentik: A Párizsban kedden este kiadott haretéri jelentés a következőket mondja:

— Kedden a Dunkerquebe visszavonuló csapatok hajóra szállása a kidolgozott tervek szerint megtörtént. Hátvédeink előbb a város külvárosában, majd bent a városban is házról-házra az utolsó pillanatig hősi ellenállást fejtettek ki. Az ellenség állandóan erősítést kapott és szakadatlanul szűkebbre vonta támadási vonalát, de közben ellentámadásokban is volt része. Kedden délelőtt a Somme alsó folyásánál csaták voltak és ezek során foglyokat ejtettünk. Felderítő repülőgépeink a haretér egész hosszában nagy tevékenységet fejtettek ki. A június 3-ról 4-re virradó éjszaka légitámadás hajtottunk végre München és Majua-Frankfurt közelében levő repülőterek és ipari üzemek ellen. Valamennyi repülőgépeink visszatért. Az angol légi haderő erős kötelékekben támadta meg a Ruhr-vidéket s ennek során ipari célpontokat, pályaudvarokat és kőolaj-finomítókat talált el.

Amerikai lap a szövetségesek sorsáról.

Newyorkból jelentik: A Newyork Herald Tribune vezércikkében annak a véleményének ad kifejezést, hogy elérkezett a pillanat, amikor az Egyesült Államoknak talpra kell állania és ki kell jelentenie a világ színe előtt, hogy megerősíti ugyan nemhadviselő álláspontját, de végére ért az

eddig folytatott semlegességének. A lap lehetségesnek tartja, hogy a szövetségesek sorsa már a jövő héten eldőlt. Ha azonban az Egyesült Államok megadnak minden lehető anyagi támogatást, a szövetségesek tarthatják magukat és végül sikeresen be is fejezhetik a háborút.

Légi harc Svájc fölött.

Bernből jelentik: A svájci távirati iroda hivatalos jelentése szerint kedden délután német repülőrajok szálltak el a Jura hegység felett. A

Németország nyolcnapos zászlódíszsel és három napig tartó harangzugással ünnepli meg a flandriai győzelmet

Berlinből jelentik: A német véderő főparancsnoksága közli szerdára virradó éjszaka:

— Elkeseredett harc után Dunkerquet, németül Dünkirchent meghódítottuk. Itt 40 ezer fogoly és egyelőre még föl nem becsült óriási mennyiségű hadizsákmány került birtokunkba. Ezzel a ténnyel a La Manche-csatorna egész beiga és francia partvidékét a Somme-folyó torkolatáig teljesen elfoglalták csapatunk.

Berlinből jelenti az olasz rádió hírszolgálat: A német nagyvezérkar főhadiszállása Dun-

svájc repülőgépek a Joux-tó környékén harcra szálltak velük. Eddig úgy látszik, hogy két-három idegen repülőgép leszállt a határ másik oldalán. A légi harcok során egy svájci repülőgép lezuhant, vezetője szörnyethalt.

Két cáfolat.

Berlinből jelentik: Német távirati jelentés szerint egyes újságok azt a hirt közölték, hogy a német légierő bombái szétrombolták volna a híres amiensi katedrális. A hasonló propaganda jellegű hírekkel szemben az amiensi francia polgármester az alábbi nyilatkozatot tette:

— Amiens városát levegőből is támadták a németek, de a repülőgépek csak katonai célpontokat bombáztak és sem a katedrális, sem a középületeket nem támadták. Mikor a német csapatok bevonultak a városba, azonnal megkezdték a bombák által okozott tüzvészek elfojtását. Május 23-án éjszaka francia repülőgépek jelentek meg a város felett s vaktában gyújtó és robbanóbombákat dobtak le. Mivel erős szél volt, a tűz házról-házra terjedt. Már-már úgy látszott, hogy az egész város a tűz martalékvá válik, de a német csapatok erőfeszítéseinek köszönhetően a tüzet gyorsan elfojtották, a katedrális körüli házakat pedig a levegőbe röpítették, hogy a lángok ne ériék el a templomot.

A német távirati iroda egy másik jelentése szerint egy francia ügynökség azt a hirt közölte, hogy Párizs hétfői bombázása alkalmával több bombát a város központjában levő, a katonai célpontoktól távolos magánépületekre dobtak le. Német körökben megállapítják, hogy a légitámadás kizárólag az Issy les Moulineux-i repülőter s a Párizs környékén elhelyezett légi berendezések ellen irányult. Ilyenformán a francia ügynökség hírei nem felel meg a valóságnak.

kerque elfoglalása és a flandriai haretér felszámolása után nagy összefoglaló jelentést adott ki. A jelentés a következőket mondja:

— Minden idők legnagyobb csatája véget ért. Május 10-én Vezérünk azt a célt tűzte ki a német haderő számára, hogy törje át az ellenség védelmi vonalát és semmisítse meg a Belgiumban és Eszák-Franciaországban csoportosított szövetséges hadsereget.

Hollandiát rövidesen megadásra kényszerítettük. Ugyanez a sors érte Belgiumot is.

Június negyedikén a német haderő főparancsnoksága közölte Vezérrel hogy a reábi-

zott feladatot maradék nélkül végrehajtotta. A nagy győzelem részletezéséből a német nép láthatja, hogy a legvégső szó is csak a miénk lehet. Az előretörés egyes esetekben olyan gyors volt, hogy például Abbeville-ben egész ezredet leptünk meg és fogtuk el a gyakorlaton.

A franciák sokszor hangoztatták a marnéi csodát és azt remélték, hogy most majd megismétlődik. Gondoskodtunk arról, hogy ez a csoda ne ismétlődjék meg. A német hadosztályok oly nagy számban nyomultak az előretörő gépesített egységek nyomában, hogy minden ellenállási kísérlet hiábavaló volt.

Belgium kapitulációja nem sietette és egyáltalában nem okozta a szövetségesek összeomlását. Inkább a kapituláció volt az összeomlás következménye.

Ha néhány ezer angol katona ki is szabadulhatott a gyűrűből, ez a tény jelentéktelen a foglyok nagy száma és a zsákmány beláthatatlan mennyisége mellett.

Május 10-től június 3-ig Anglia, Franciaország és Belgium egyesített hadereje 1 millió 200 ezer embert veszített foglyokban halottakban

Megdöbbentő hatású rajz a dünkirchani utcai harcokról

és eltűntekben. 75 hadosztályra méretezett hadianyag és felszerelés került a kezünkbe. Légerőnk és légelhárító tüzérségünk megsemmisített 3 ezer 541 ellenséges repülőgépet.

A bekerített csapatok elmenekítésének kísérlete is nagyon sokba került az ellenségnek. A La Manche-csatornában lefolyt légitámadások nyomán elsüllyedt 24 szövetséges hadi- és 66 szállítóhajó. Súlyosan megrongáltunk 59 hadi- és 117 szállítóhajót.

Német részről a következő veszteségekkel kell számolnunk:

Halottakban vesztettünk 8463 tisztet és altisztet, továbbá 42 ezer 523 közlegényt.

Légi haderőnk 432 gépet veszített.

Ribbentrop találkozott Dino Alfieri olasz nagykövettel.

Berlinből jelentik: Az *Universul* berlini jelentése szerint fontos ténynek tartják, hogy Ribbentrop a vezéri főhadiszállásról Berlinbe utazott, ahol kedden este találkozott Alfieri olasz nagykövettel.

Beavatkozás-ellenes szenátusi csoport alakult az Egyesült Államokban

Washingtonból jelenti az olasz rádió hírszolgálat:

Az Egyesült Államok szenátusában Clark szenátor vezetése alatt megalakult a semlegesítést és békét védő szenátorok csoportja. A csoport tagjai a republikánus és izolacionista pártokból kerülnek ki. A csoport nyilatkozatot adott ki, amelyben hangoztatja, hogy nemcsak katonát, de repülőgépet és hadianyagot sem szabad átküldeni Európába.

Hitelesítés

Fontos okmányok aláírásait hitelesíteni szokták; ezzel igazolják az aláírások valóságát. A Bayer-kereszt bizonyítja az ASPIRIN TABLETTÁK valóságát. Ügyeljen erre: nincsen Aspirin Bayer-kereszt nélkül. Ha egészsége forog kockán, akkor csak a milliószor bevált szert szabad használnia.

ASPIRIN Tabletta
a megbízható »Bayer«
készítmény.

Hitler kiáltványa a német néphez és napiparancsa a hadsereghez

Berlinből jelentik: Hitler vezér a következő felhívást intézte a német néphez:

— *Katonáink győzelmesen befejezték minden idők legnagyobb csatáját. Két héten belül több mint 1,2 millió ellenséges katonát esett fogságunkba. Hollandia és Belgium megadta magát. A brit expedíciós hadsereg legnagyobb részét megsemmisítettük, másrészt foglyul ejtettük, vagy elűztük a szárazföldről. Három francia hadsereg megszünt létezését. Ezzel végérvényesen elhárult az a veszély, hogy az ellenség betörjön a Ruhr-vidékre.*

— *Német nép! Ez a legdicsőbb történelmi tett. A te katonád életük és egészségük labavetésével példátlan erőfeszítések árán vívták ki ezt a győzelmet. Eppen ezért megparancsolom, hogy máától kezdve egész Németország 8 napon át zászlódíszit öltözzön. Ezzel fejezzük ki tiszteletünket katonáink iránt. Megparancsolom továbbá, hogy három napon át húzzák meg a harangokat. A harangzúgás egyesüljön azokkal az imákkal, amelyekkel a német nép máától kezdve ismét kíséri fiait. Ma reggel ugyanis a német hadosztályok és légióik újabb felsorakoztak a népünk szabadságáért és jövőjéért vívott harc folytatására.*

Hitler, mint a német véderő legfőbb parancsnoka a felhívással egyidejűleg a következő napiparancsot adta ki:

— *Nyugati arcvonal katonái! Dünkirchen elesett. Fogságba került negyvenezer francia és angol, egykor nagy hadseregek maradványa. Attekínthetetlen zsákmányt ejtettünk. Ezzel véget ért a világtörténelem legnagyobb csatája.*

— *Katonák! Belétek helyezett bizalmam határtalan volt. Nem csalódtam bennetek. A ti példátlan bátorságotokkal, azzal az erővel, mellyel a legnagyobb megerőltetést is el tudjátok viselni, a legkeményebb erőfeszítéssel és fegyelmezettséggel megvalósítottátok a haditörténelem legmerészebb tervét. Katonák! Néhány nap alatt, gyakran rendkívül bátor és szívós ellenféllel szemben vívott harcban, megsemmisítettétek Francia-*

ország legjobb hadosztályait, megvertétek, foglyul ejtettétek, vagy elűztétek a szárazföldről a brit expedíciós hadtestet. A véderő valamennyi köteléke a szárazföldről és levegőben kölcsönösen tültett egymáson a népünkért és a nagy Német Birodalomért való labavetés legnemesebb vetélkedésében. Haditengerészetünk bátor férfiai szintén résztvettek ezekben a tettekben.

— *Katonák! Sokan közületek életükkel pecsételték meg hűségüket, mások megsebesültek. Népünk mély hálával gondol rájuk*

Új német támadás indult meg az Abbeville-Amiens-Soisson vonalon

240 kilométer a támadás arcvonalának szélessége

Párizsból jelentik: Hivatalosan jelentik csütörtök délelőtt: Az eddig beérkezett jelentések szerint a kora reggeli órák óta új csata kezdődött. Az ellenség heves támadása eddig a tenger és a Laon-Soisson országút közötti területre összpontosult.

Tüzérség készítette elő és repülőgépek kísérik a német támadást.

A Havas távirati iroda a következőket fűzi hozzá a hivatalos jelentéshez:

Millió francia hadsereg az olasz-francia határon

Berlinből jelentik: A *Berliner Börsenzeitung* Weygand tábornok szerepével foglalkozva megjegyzi, hogy a francia hadsereg főparancsnokának passzív magatartása a flandriai szövetséges haderő megsemmisítésénél azzal magyarázható, hogy Olaszország állásfoglalása folytán 1 millió 200 ezer embert összpontosítottak a francia-olasz határon. A lap ezután az olasz állásfoglalást boncolgatva a következőket írja:

Berlin és Róma a közöttük fennálló szerződést katonai szerződésnek tekintik, amelyet a leg-

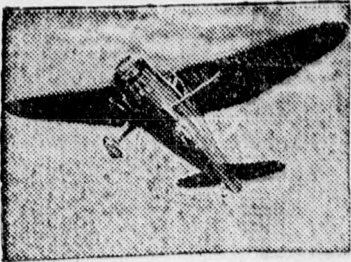
és reátok. Anglia és Franciaország plutokráta hatalmasságai, akik összeesküdtek, hogy megakadályozzák egy új világ megalapozását, a háború folytatását kívánják. Legyen kívánságuk szerint.

— *Katonák! A mai nappal újból felsorakozik a nyugati arcvonal. Hozzatok csatlakozik számtalan új hadosztály, melyek első ízben látják és verik meg az ellenséget. A népünk szabadságáért, a mostani és minden időre való létért vagy nem létért vívott harcot tovább folytatjuk azoknak az ellenséges londoni és párizsi hatalmasságoknak megsemmisítésére, amelyek még most is azt hiszik, hogy a háború a legjobb eszköz a népek érdekeivel ellentétes tervek megvalósítására. Az ő történelmi kioktatásuk lesz a mi győzelmünk. Egész Németország lélekben ismét veletek van.*

A németek a hajnali órákban mintegy 240 kilométeres szakaszon indították meg a támadást. Legnagyobb a támadás ereje a Somme középső folyásánál Amiens vidékén és az Ois-tól keletre a híres Chemin de Aames vidékén. A támadás hajnali 4 órakor heves tüzérségi előkészítés után indult meg. Ugyanakkor negyszámu repülőgép is támadásra indult támogatva a gyalogság nagy tömegének előretörését. Feltűnőnek tartja a Havas, hogy délelőtt 10 óráig a harcokocsik nem avatkoztak a támadásba. A harc tovább tart.

alkalmasabb pillanatban, helyen és módon alkalmazhatók. Olaszország magatartásának köszönhető, hogy a Balkán nyugodt. A gazdasági zárlat hatástalan maradt és Olaszország úgy diplomáciai, mint katonai téren megerősödött és arra kényszerítette a szövetségeseket, hogy mind számottevőbb erőket mozgósítsanak Szíriában, Marokkóban és az Alpokban.

Párizs és London komoly aggodalommal tekint az olasz-német együttműködés második, döntő fontosságú szakaszára elé.

A légi haderő harca a tengeri haderővel

A levegő gépcsoái vitatják a tenger úszó-acélvárainak elsőbbségét

A tengeri haderő mellett, a német és angol légi haderő teremtette meg Dánia és Norvégia egy részének megszállási lehetőségét.

A légi haderő tevékenysége a tengerek felett is három irányú: felderítés, támadás és védelem. Egy tengeri ütközethen csak a légi haderő képes ténylegesen, állandóan és csalhatatlan bizonyossággal nagy területet ellenőrizni, az ellenfél tengeri haderejének mozgulatait követni, saját tengeri egységeit irányítani, értesíteni, nem beszélve a tengeri kereskedelem pontos és állandó nyilvántartásáról. E módon sikerül a légi haderő útján a hadvezetésnek tiszta képet nyerni az általános tengeri helyzetről, főbb tengeri utak és irányvokáról és az ellenfél kereskedelmi kötelékeinek gyülekezési pontjairól. Bár a tengeri haderő felderítő egységei, így különösen a tengeraltjárók fontos szerepet játszanak a hadvezetés határozatainál, mégsem tudnak annyira pontos és megbízható eredményeket adni, mint a légi erő. A légi felderítő egységek eredményes működése, a német légi haderő irányításában döntő jelentőséget nyert különösen az angol tengeri kereskedelem, az úgynevezett kötelék rendszer elleni támadásoknál, az angol hadiflotta bázis, Scapa-Flow támadásoknál és amint ez legutóbb tapasztalható volt, a norvégiai partok mentén az angol tengeri haderő és szállító hajók elleni kemény harcokban.

Felderítő gépek a támadó kötelékek szemé.

Egyetlen felderítő repülőgépet által felfedezett és pontosan megjelölt ellenséges hadi vagy kereskedelmi flotta jelzése drótnélküli táviróján eldöntheti a harcot, vagy tengeri ütközethet, sőt sok esetben bizonyos körülmények között akár a háborút is. Ugyanakkor ilyen felderítések alapján történik a repülőegységek harcra küldése és azok irányítása is.

A harc, a támadás már a bombavető böhözlépésével történik, mely a föld feletti légi harcoknál általában nagy felületi célpontok, ily állomások ipartelepek, csapatgyülekezetek, menetoszlopok, vagy repülőterek ellen irányul; míg a tengerfeletti harcoknál a bombavető csak bizonyos pontokat vesz célba, mert már nagyobb magasságból még a nagy tengeri egységet is csak mint kis pontok tűnnek a bombavető szemébe, melyek pontos eltalálása különleges kiképzést, nagy gyakorlatot és igen nagy mennyiségű munició fogyasztást igényel. Ha ez a célpont a nyílt tengeren mozog és nincs a hajó lehorgonyozva, eltalálása még nehezebb. A német légi haderő támadásai az angol hadiflotta Scapa-Flow-i bázisa ellen majd mindig le horgonyzott hadihajók ellen irányult.

A német légi haderő támadásai az ellenséges tengeri haderő ellen — szállító hajók, partraszállási helyek és kirakodási berendezések ellen — döntő jelentőségű volt a Norvégia elleni és norvég fjordok mentén lezajlott harcokban.

Az ily célpontok elleni harcokban különleges szerep jutott az úgynevezett „bukó” bombavető németesen rövidítve „Stuka” repülőgépeknek. (A Stürzkappflugszeug szóból rövidítve.) Ezek a gépek nagy magasságból bukva zuhannak le a cél irányában és a bombákat a célpontra kis magasságból vetik le, ami által kis és keskeny célpontok ellen is hatásos eredményeket érnek el.

Földi támaszpontok fontossága a támadásnál.

A légitámadások végrehajtása és sikere, természetesen sokban függ a földi támaszpontok berendezésétől is, így a kiinduló pontok repülőtereitől és ezeknek a támadási ponttól való támadásától. Minél közelebb van a támadási pont annál nagyobb lehet a repülőgépek száma és annál gyorsabb és sűrűbb a támadás megismétlése. Ezért tudta a német légi haderő az észak-angliai hadikikötőket és ipari telepeket hatásosan támadni, kihasználva előnyös helyzetét Norvégiában és az ottani repülő tereket: világosan Norvégia elfoglalásával az addig 850 km. távolság Scapa-Flow-ig 450 km-re esett, vagyis majdnem a felére.

Anglia is igyekezett ezt a nagy távolságot megrövidíteni, mely légi haderőjének szárazföldi bázisa és működési területe között volt úgynevezett repülőgép-anyahajók szolgálatába állításával.

Az angol hadi repülőgépek ezekről a hajókról futnak ki és szállnak fel, hogy Norvégia és más ellenséges pontok elleni támadásaikat végrehajtsák, majd pedig ugyanoda térjenek vissza. Igaz ugyan, hogy ez a megoldás nem egészen vált be, mert ezek a nagy hajók a repülőgépek fel- és leszállására, megfelelő hosszu és széles fedélzettel igen alkalmas célpontul szolgálnak az éber repülőeknek, amit igazol a többrendbeli sikeres légi támadás az ilyen repülőgép-anyahajók ellen.

A tengerfeletti légi harcokban nagy jelentősége van bizonyos pontok, berendezések és egységek megvédésének is, mert különösen ha a teljes elsötétítés, illetőleg az ellenség elől való elrejtés nem lehetséges, a hajó, kikötőberendezések könnyű és biztos célpontjai az ellenség bombavető repülőgépeinek. Ezért a védelem megszervezése a tengerfeletti légi harcokban nagy gondosságot és szakértelmet kíván, földön és hajón is különleges léghárító tüzérseget és vadászrepülő osztagokat.

A vadászrepülő általi védelem tökéletes légi felderítő szolgálatot igényel, kitünően működő hírközlési berendezést és szolgálatot, úgy, hogy a vadászrepülő megtagadhatassák, megállítsák az ellenséges légitámadásokat, lehetőleg még mielőtt ez támadását végrehajtotta volna.

A múlt év december 18-iki nagy légi ütközethen, mely az Északi-tengeri német öbölben zajlott le, egy német vadász repülőraj a támadó angol bombavető egységet még a nyílt tenger fölött tartóztatta fel és harcra bocsátkozva majdnem teljesen megsemmisítette, úgy, hogy egy ellenséges gép sem juthatott el a német partokig.

Földi repülőgépek előnyben.

A mai légi harcokban csaknem kizárólagosan úgynevezett szárazföldi repülőgépeket használnak, vagyis olyat, melynek földszállásra alkalmas berendezése van és csak igen kevés úgynevezett vízi repülőgépet. A repülőhajó motorok mind tökéletesebbé és biztonságosabbá váltak, továbbá egy gépnek több motorral való felszerelése lehetővé tette a szárazföldi repülő nagy távolságra való használatát. A vízi repülőgépek, az úgynevezett hidróplánok, tekintve nagy hatótávolságukat, értékükből és hatótávolságukból nem vesztek, különösen a távoli és hosszú tengeri felderítéseknél. Így nélkülözhetetlenek voltak a norvégiai hadműveletek során is, tekintve a terep nehéz voltját, valamint a repülőterek hiányát, melyet pótolta a tenger széles és sima tükré.

A tengerfeletti harcoló légi haderő tehát, részben más feltételek és körülmények között működik, mint a szárazföld felett, de itt is megvan a maga döntő fontossága és a háború kimenetelét nagyban befolyásolja.

Közli: St. L.

Karcsi gyorsnávad az Északi-tengeren.

Vasárnap iktatják be hivatalába a romániai örmény-katolikus egyház apostoli kormányzóját

Szamosujvárról jelentik: Mint ismeretes, néhány hónappal ezelőtt a Szentoszlop Lenygel Zoltán szamosujvári segédlelkészt nevezte ki az örmény-katolikus egyház apostoli kormányzójává. Az új egyházfő május 30-án tette le hivatali esküjét Ciobanu kultuszminiszter kezébe. Ünnepléses beiktatása június 30-án, vasárnap lesz a szamosujvári örménykatolikus székesegyházban.

Tileanu volt államtitkárt újból kihallgatták az Alboteanu-ügyben

Bucurestiből jelentik: Htfőn folytatódott a tanúk kihallgatása a propagandauyi államtitkárságon elkövetett visszaélések ügyében. Kihallgatták Tileanu volt államtitkárt, aki kijelentette, hogy sem írásban, sem szóbelileg nem hatalmazta fel Alboteanut arra, hogy helyette aláírja az okmányokat. Minthogy sürgős ügyekről volt szó, Alboteanu nem vette figyelembe a törvényes előírásokat s aláírta az ő nevét. Véleménye szerint valószínűleg jóhiszeműen járt el. Később megállapította, hogy Alboteanu durva és tiszteletlen magatartást tanusított a miniszteriumot felkereső felekkel szemben.

Június 15-ig hosszabbították meg az agglégényadó-vallomások benyújtási határidejét

Bucurestiből jelentik: A pénzügyminiszterium az agglégényadó bevallásokkal kapcsolatban a következő hivatalos közleményt adta ki:

A pénzügyminiszterium megállapította, hogy igen sokan azok közül, akiknek a törvény értelmében agglégényadó vallomást kell tenniük, ennek a kötelezettségüknek mindeddig nem tettek eleget. Sokan voltak ezek között, akiket katonai szolgálatra való behívásuk akadályozott meg a vallomások benyújtásában. A pénzügyminiszterium ezért körrendeletben utasította a megállapítási pénzügyigazgatóságokat, hogy az agglégényadó vallomásokat, amelyek benyújtásának határideje május 15-én lejárt, július 15-ig fogadják el.

Mindazok az adózók, akik július 15-ig agglégényadó vallomásukat benyújtják, nem esnek késedelembe és így büntetést sem alkalmaznak velük szemben.

A város rendelete a csütörtöki hústalan nappól

Nagyvárad város polgármesteri hivatala az alábbi rendeletet adta ki:

A hivatalos lap 1940. május 31-iki 125-ik számában megjelent 1237. számú minisztertanácsi határozat alapján elrendeljük:

1. szakasz. Folyó év június 5-től kezdődőleg tilos Nagyvárad város területén a marhahús- és disznó-hús bármilyen formában való fogyasztása minden hét szerdai, csütörtöki és pénteki napján úgy a nyilvános fogyasztási helyiségekben, mint a magánháztartásokban. Ezekben a napokon tilos a hús eladása, akár friss, akár konzervált vagy preparált állapotban, a megelőző napokon pedig tilos az állatok levágása közfogyasztásra.

A fenti rendelkezés alól csak a kórházban fekvő betegekkel szemben lehet kivételt tenni orvosi előírásra.

A fenti megszorítás nem vonatkozik a baromfihúsra, halra és felvágottra.

2. szakasz. Azokkal a húsiparászati üzemeltetőkkel szemben, akik a fentemlített minisztertanácsi határozat és a jelen rendelet ellen vétének, üzemüket meghatározott időre, vagy véglegesen bezárják.

3. szakasz. A kihágásokat a fentjelzett törvény 33. szakaszában feltüntetett ellenőrző közegek állapítják meg, az ellenőrzésre és a kihágások megállapítására azonban a hivatalos állatorvosok is jogosultak.

4. szakasz. Jelen rendelet kihirdelésétől számított 24 órán belül életbelép. Chirila Augustin, polgármester.

Az olasz minisztertanács háborús intézkedései

Hadi felkészülés minden vonalon

Rómából jelentik: A Mussolini elnökletével kedden tartott olasz minisztertanács több rendeletet fogadott el. Az egyik lehelővé teszi, hogy a katonai szolgálatra behívott férfiak helyére női munkásokat vegyenek fel. A másik rendelet biztosítja a munkafegyelmet a hadiüzemekben s szigorú büntetéseket ír elő a fegyver ellen vétőknek. A harmadik rendelet kiterjeszti a polgári mozgósításról szóló tör-

vényt az olasz gyarmatokra is. A minisztertanács a Duce javaslatára törvényjavaslatot fogadott el, melynek értelmében újabb póthiteleket bocsátanak a haditengerészet rendelkezésére hadihajók építésére. A minisztertanács végül megbízta a testületügyi minisztert, állapítsa meg a legfontosabb fogyasztási cikkek mennyiségét és dolgozza ki a szükségesnek látszó racionalizálási terveket.

A világ sajtója feszült figyelemmel fordul Olaszország felé

Csak napok kérdésének tartja az olasz hadigépezet megindulását

Párizsból jelentik: Párizsban továbbra is feszült várakozással fordulnak Olaszország felé. Az olasz közbelépés módját és időpontját illetően a legellentmondóbb hírek keringnek a francia fővárosban. A Quai d'Orsay félhivatalos közleményében fejtegeti, hogy a szövetségesek semmi okot sem szolgáltatottak Olaszországnak a beavatkozásra, hanem mindenkor készségesen tekintetbe vették a jogos olasz érdekeket és nem zárkoztak el az alól sem, hogy a függőben lévő kérdéseket tárgyalások útján rendezzék. Ami Olaszország területi követeléseit illeti, megjegyzik, hogy Róma ezeket a követeléseket sohasem fogalmazta meg hivatalos formában és másfelől a szövetségesek még ebben a kérdésben sem zárkoztak el széleskörű átfogó tárgyalások megindítása előtt. A nyugati hatalmak azonban mindenre készen állnak Olaszország esetleges katonai kezdeményezésével szemben.

Pertinax nagy vonalakban ismerteti azo-

kat az üzeneteket, amelyeket Roosevelt intézett Mussolinihoz. Eszerint május 12 óta az elnök négy üzenetet küldött a Ducenak. Az üzenetek nem tartalmaznak fenyegetést, de kijelentette az elnök, hogy a földközi-tengeri összefűzés esetén a háborút nehéz lenne kerek közé szorítani és semmi hatalom sem gátolhatja meg többé az ellenségeskedés további kiterjesztését.

Párizsból jelentik: A külföldi lapok továbbra is élénk figyelemmel kísérik Olaszország magatartását. A svájci sajtó 5-6, a párizsi 2 napon belül várja Olaszország közbelépését. A Temps maivnak mondja azt a várakozást, mely arra számított, hogy Olaszország a keddi minisztertanácsban dönt, mert szinte nyilvánvaló, hogy a háborút nem jelentik be előre. Mussolini nyilatkozata csak a döntés után fog elhangzani, éppugy, mint az abesszin hadjárat megindulásakor.

Berlinben számítanak Olaszország beavatkozására

Mit jelentett Németországnak az olaszok eddigi magatartása?

Berlinből jelenti az *Universul* különtudósítója: A Marseille elleni német légi támadással kapcsolatban a német sajtó, ellentétben eddig tanusított magatartásával, határozott célzásokot tesz arra, hogy mit vár most már a birodalom Itáliától.

E tekintetben már a német külügyminisztérium körében is sokkal határozottabban beszélnek, mint eddig. A hivatalos *Berliner Borszeitung* azt írja, hogy Németország szövetségének politikája lényeges tényezőnek bizonyult az északfranciaországi és flandriai harcok idején mert a nyugati hatalmak Olaszország miatt kénytelenek voltak az alpesi arcvonalon és a Közép-Keleten hatalmas erőket tartani, amely erőket esetleg elhatározó módon lehetett volna harcra vetni, éppugy, mint 1914-ben. A továbbiakban leszögezik illetékes német körök, hogy „a tengelyhatalmak sohasem tekintették szövetségüket holt mechanizmusnak, hanem fenntartották maguknak a jogot, hogy akkor és ott léptessék működésbe haderejüket, amikor és ahol ezzel a legtöbb eredményt lehet elérni.”

Időközben. — mondják a Wilhelmstrassén. — Olaszország hatalmas tényezővé vált diplomáciai és katonai téren. Főként neki köszönhető, hogy a Balkán nyugodt maradt és hogy a gazdasági zárlat semmi eredményt sem érhetett el.

Német illetékes körök ismételtelen rámutatnak arra, hogy az olaszok legalább egy-két millió szövetséges katonát, igen sok repülőgépet és hadihajót kötöttek le a legutóbbi nagy hadműveletek idején. A Wilhelmstrassén kijelentik, hogy „az olasz német szövetségi politika a jóelőre megállapított terv szerint tökéletesen teljesítette feladatát a háború első idő-

szakában nemcsak diplomáciai, hanem katonai téren is.”

A jövőre nézve úgy a német külügyminisztérium mértékadó tényezői, mint pedig a berlini semleges diplomáciai körök kifejezésre juttatják, hogy igen közel van az időpont, amikor az olasz-német szövetségi politika határo-

Olaszország belépése most már bizonyos

Esetleg csak napok kérdése a Duce elhatározása

Berlin. Saját tudósítónk telefonjelentése. A birodalmi főváros politikai és sajtókörében, mint holtbizonyos tényről beszélnek Olaszország fegyveres beavatkozásáról. Már csupán az időpontban jelentkeznek eltérő vélemények. Ezt a hitet megerősíteni látszik nemcsak Olaszország vezetőinek magatartása, hanem a naponta megismétlődő olasz tüntetések is. Feltűnő a sok olasz küldöttség jelenléte is Berlinben és a nyugati arcvonalon. Utón-utfélen olaszokba — katonatisztekbe és pártgyengruhás férfiakba — lehet ütközni, akik hallgatagon, de csillogó szemekkel járnak egyik minisztériumból a másikba.

Lapunk munkatársának módjában volt megállapítani, hogy minden kisebb, közép és magasabb német parancsnokságon található olasz megfigyelők, akik — tanulmány céljából tartózkodnak a német csapatoknál.

Roosevelt levele Mussolinihoz.

Berlin. Saját tudósítónk telefonjelentése. Az amerikai elnök, aki közismerten a nyugati hatalmak barátja, június 3-ikán levelet intézett Mussolinihoz, melyben arra kérte, hogy ne avatkozzék be a háborúba. Meg nem erősített hírek szerint Mussolini válasza elutasító lesz és ebben a válaszban említés történik a tengelyhatalmak részéről teljes jogú elismert Monroe-levről, melyre való utalás végső következtetéseként rámutatnak arra, hogy amint Amerikának elis-

Nyugodtan alszik mert
szőrméit és szőnyegét
BLANARTA **PARISIANA**
adta nyári megörzösvé
ORADEA
(HEYMAN UDVAR)
BUL. REG. FERDINAND 3. TELEF. 55-82

zottabb formában jut cselekvéshez.

Ez a tény világosan utal arra, hogy Németország számít Olaszországnak a háborúba való beavatkozására. A helyzet komolyságára bizonyíték az is, hogy német körökben most már kezdenek egyre határozottabb célzásokat tenni az időpontra is, amikor Olaszország közbelépése meg fog történni.

A görög miniszterelnök harcias beszéde.

Athénből jelentik: Metaxas görög miniszterelnök Malakastrában a nemzeti ifjusági szervezet előtt beszédet mondott.

— Bár ma békében élünk, — mondotta — holnap már rántkörtörhet a vihar. A háború nem azért törne ki, mintha valamire áhítoznánk, ami a másé. Mégis bekövetkezhetik, mert meg kell óvnunk javainkat. Lehet, hogy útni fog az óra, amikor a haza szolgálatába hívjuk nemcsak a fiatal és öreg embereket, hanem titeket is, ifjak és leányok!

Még júliusra is terveznek az olaszok hajóindításokat a tengerentúlra.

Newyorkból jelentik: Az olasz hajózási vállalat, mely elhatározta, hogy nem indítja el többé az olasz hajókat, bejelentette, hogy a Rex óceánjáró e hó 22-én indul Newyorkba. A többi olasz személyszállító hajó e hó 29-én, július 6-ikán és 13-án indul.

merten joga van tiltakozni az amerikai Kontinens ügyeibe való európai beavatkozás ellen, az új olasz és német birodalom felfogása szerint Európának pontosan ugyanolyan joga van Amerikával szemben.
Sterio Leonidas

Helyzetjelentés a búzavetésekről

Bucurestiből jelentik: Az *Argus* jelentése szerint a búzavetések helyzete kedvező a Banatban, Olteniában és Muntenia egyrészén, de ritka és gyenge a búza Moldovában, Dobrogeában és a Baragan-síkságon. Míg a múlt évben hárommillió hatszáz ezer hektárnyi területet vetettek be, ebben az évben csak hárommillió hektárt. Az idei termés a legjobb esetben sem fogja meghaladni hektáronként a tíz mázstát. A kukoricavetés elkésztett. A mezőgazdaságban nagy hiány mutatkozik munkásokban és iga-vonó állatokban.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
ORADEA, IL KAROLY KIRALY-UT 5. SZÁM.

ELŐFIZETESI ARAK: **Belföldön:** Egész évre 900, félévre 450, negyedévre 225, egy óra 75 lei.

Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P. — Egyes szám ára 20 fillér, — vasárnap és ünnepen 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekk számlánk sz.: 80.037.

Telefon: 12-27.

Kéziratokat nem őrzünk meg s nem adunk vissza

Hősök-napján

Az ország mindenik népe június tizedikén emlékező ünnepléssel gondol azokra, akik az elmúlt világháborúban hősként áldoztak föl életüket. Mindenki fölérez a névtelen katonáékért, akiknek a kultusza egész világon a kegyeletnek és kiengesztelődésnek olyan nagyjelentőségű szellemi találkozója lett minden népek között. Már eljutottak a népek odáig, hogy egymás hősi halottjainak az emléket kölcsönösen tisztelik, s minden nép a maga hőseiért könnyet, virágot és imádságot áldozván, ebből az áldozatból a rokonérzés egy sóhaját, egy lehelletét, egy gondolatát odaadja a temetőkhöz együttgyúgvó más népbeli hőskönek is. A halál dicsőségében találkoztak valami nagy szellemi örökséget hagytak, mely az életben maradtakat is lelki közösségbe tudja emelni.

Szép és megható a lelkek ilyen fölemelkedése. És önkéntelen vonzással nagy tanításokba ragadja a gondolkozást. Ime, a földi kötelességteljesítések tragikus összeütközése az, amikor különböző népek katonái egymással szemben hadat viselve, életüket és vérüket áldozzák. Egymás életét se kimélik, mikor így a magukét vezetés kockázatok örvénybe dobják. De ami hőské teszi őket, az mégse az a kegyetlenség, mellyel ily egymás életét pusztítják, hanem az az elszántság és önfeláldozás, mellyel a maguk életét adják oda, hogy valami nagy eszmét szolgáljanak. Valami nagy eszmét, aminek lehet egy egész emberiség jobb érzése az ápolója, de lehet csak egy-egy országnak és népnek az életcélja, vagy éppen csak egy-egy kis életkörnek a nemes jószágokra törekvése. A tragikum az, hogy ilyen jószágok is összeütközhetnek egymással.

Hol a megoldás, hogy az ilyen jószágok egymás ellenségeiként ne forduljanak egymással szembe? Hol a megoldás, hogy akik hősi elszántsággal a maguk életét dobják oda áldozatul, azoknak ne kelljen harci gyűlöletben magukat és másokat föl égetniük, hanem gyűlölet nélkülű példaadás tudjon lenni az ő életáldozatuk? Nehéz kérdés, amire egy egész világváltozással kellene felelni. Olyan világváltozással, melyben az emberek belső élete kerül felül, s az lesz láthatóvá és felismerhetővé, nem azok a külső látszatok és tények, melyek a belső jószágokat elhomályosítják és egymással szembeállítják. Ha az emberek belső jószágai láthatókká lennének, akkor mások megértése és értékelése is odafordulna azok felé. Nem a hangos, nem a feltűnő, nem a tetszelgésre törekvő tények lennének elsősorú események, nem azok tolnának az emberek közé döntő tényezőnek, hanem a belső életvalóságok maradnának meg természetes meghatározóként. Ezek a belső életvalóságok olyan csodák, olyan halkak, olyan észrevehetetlenek, mint ahogy a föld mélyében a mag átalakul gyökérré s a gyökér a föld felszínére emelkedik gyümölcsöző növényé.

A „névtelen katoná” fogalmának hősi kultusz tárgyává emelése szép dolog és a világ gondolkodásának a haladását jelenti a névtelenségek észrevése irányában. A névtelen hősök sirja fölött azonban ott lebeg a tanítás lelke, a siron innen maradt élő társadalmak részére.

Sok névtelen hőse van az egyszerű, a megállás nélkül folyó hétköznapiaknak is. Szoktassuk rá a gondolkodásunkat, hogy a hősiességet bennük is meglássuk és állandóan tiszteljük. A háborús hősök emlékezetét is csak ilyen gondolkozással tudjuk legméltóbban ünnepelni.

Lapunk legközelebbi száma, Hősök napja után, pénteken a szokásos időben jelenik meg.

A magyar kultuszminiszter beterjesztette a művészeti kamarák felállításáról szóló törvényjavaslatot. Budapestről jelentik: A magyar képviselőház keddi ülésén Hóman Bálint magyar kultuszminiszter bejelentette a magyar művészeti kamarák felállításáról és szervezéséről szóló törvényjavaslatot.

Ma Hősök-napján vasárnapi munkaszünet, szigorú látványossági és zenetiltalom

Nagyvárad. Saját tud. A rendőrség Hősök napjának ünneplésére vonatkozólag a következőket közli:

Ma, Hősök napján vasárnapi munkaszünet van, a házakat, üzleteket a szabályszerű zászlókkal fel kell lobogózni; minden látványosság tilos, ugyiszintén szigorú zenetiltalom van egész nap; szünetel a piac is. Tekintettel arra, hogy Hősök napja vasárnapi munkaszünet, a mezőkön, szőlőkben, kertekben sem szabad dolgozni.

Maramures új prefektusa átvette hivatalát. Maramarosziget. Saját tud. Maramaros megye ujonnan kinevezett prefektusa dr. Marius Mihály átvette a megye irányítását D. Georgescu ezredes-megye főnöktől. Az ünnepélyes beiktatáson megjelentek az egyházak, katonai és polgári hatóságok vezetői.

Halálozás. Sa k m a n n Nándor gyógyszerész nyolcvanéves korában Lugoson elhunyt.

Járdánházi és herencei Horváth György szatmármegyei apa földbirtokos 39 éves korában rövid szenvedés után meghalt. A fiatalon elhunyt földbirtokost Apán a családi sírholtban helyezték nyugalomra nagy részvét mellett. Az engesztelő szentmiseáldozatot csütörtökön mutatják be érte Szinérváralján. Nagykereskedésű és előkelő rokonság gyászolja.

Gyászintenzitetelet Dsida Jenő lelkiüdvéért. Kolozsvárról jelentik: Dsida Jenő halálának évfordulója alkalmából folyó hó 7-én, pénteken reggel 8 órakor gyászintenzitetelet lesz a feteri plébánia templomban.

Arad megyében az árvíz megakasztotta a mezőgazdasági munkákat. Temesvár. Saját tud. A temes királyi helytartóság, főként Arad megye területén ellenőrző körutat végzett Ciupe Gheorghe dr. helytartósági vezértilkár s megállapította, hogy a megyében sok helyen az árvíz megakasztotta a mezőgazdasági munkákat. Vonatkozik ez különösen a kisjenői járásra. Gyula-Varasánd határának jórészt nem művelhető; meg a szükséges igavonó és szerszámok hiányában. Székudvaron a termőföld nagy része víz alatt áll. A kisjenői járásban mintegy kilencezer holdnyi terület maradt megmunkálatlanul.

Meghalt Vályi Károly a zárai Wesselényi-kollégium nyugalmazott tanára. Zilahról jelentik: Kerekes András nyugalmazott tanár halála után újabb gyásza van a zilahi Wesselényi-kollégiumnak: meghalt Vályi Károly, a kollégium nyugalmazott tanára. Az elhunyt tanár 29 éven át tanította a magyar irodalmat és a latin nyelvet s nagy szeretettel és türelemmel állt az ifjuság nevelésének szolgálatába. Az intézet érdekében, mint az előjáróság tagja, jegyzője, különböző tisztségek viselője, hűség és pontos munkával szolgált az Alma Mater. Vályi Károly Kolozsváron halt meg. Holttestét a kollégium hazaszállíttatta és nagy részvét mellett, helyezte örök nyughelyre.

Megkerült a lopott áru — de nem tudják kié. Temesvár. Saját tud. Petz János és Erdei István kunceztepi lakosok egy áruval megrakott tehergépkocsiról egy zsák pörköltkávét loptak, mintegy huszezer lei értékben. A kávé két tételekben eladták. A rendőrség letartóztatta a tolvajokat s a kávé is összeszedte a vásárlóktól. Most még csak — a károsultat keresik, mert eddig még nem lehetett megállapítani, hogy kinek a tulajdona a lopott kávé.

A Kereskedői Tanács közleménye. Nagyvárad. A pénzügyminiszterium rendelete alapján az 50 leien aluli eladások esetén is jegyzéket kell adni minden kereskedőnek és iparosnak, ugyiszintén a 2 százalékos nemzetvédelmi bélyeg illeték alól mentes eladások esetén is. A jegyzéket folytatólagos sorszámmal ellátott füzetből, tehát ugyanabból adják, amelyből a helyezés alá eső áruk eladása esetén is adnak, — tehát nem adható külön füzetből a vásárlási jegyzék. E formáság alóli mentesítés kérdésének megbeszélése végett kérjük a kartársakat, hogy csütörtökön délelőtt 10—1 óra között sziveskedjenek helyiségünkbe befáradni. — Egyben a legnyomatékosabban felhívjuk összes tagjainkat, hogy a 2 százalékos nemzetvédelmi forgalmi illetéket a lehető legszigorubbán alkalmazzák. Azok, akik ezen rendelkezésnek nem tesznek pontosan eleget, igen szigorú büntetésben részesülnek.

Rövid hírek a Tisza-Iza mentéről. Maramarosziget. Saját tud. Repedeá község határában a patak vizéből egy 10—12 napos esecsemő holttestét fogták ki. Az a feltevés, hogy gyermekvilkosság történt. A vizgálat megindult. — Maramaros megye területén még e hó folyamán megkezdik az utjavítási munkálatokat. — A Tisza és Iza, árvízveszélyezte részein mint Nagybooskó, Szevalu, Bréb, Budfalva, Izakánba községek határában gátakat építenek, amire 189 ezer leit irányoztak elő. A munkálatokat a jövő hó folyamán megkezdik.

Feljegyzések

Nem akarunk ünneprontók lenni. Hőseinket és valakiket hatalmába ejti a hősiesség lelke, arra csak a legmélyebb tisztelettel lehet feltekinteni. Különösen ha meggyőződés gyújtotta ki lelkében a szent tüzet. De nem mehetünk el szó nélkül az igazi hősiesség égőcsapó lángjainak árnyékában geresztelt hitvány kis görögtüzek mellvegető, reklámizű, mesterséges hangulatcsinálása mellett. Amikor a szembenálló ellenfelek kölcsönösen elismerik áldozataik nagyságát, katonáik haláltmegvető bátorságát: a dűnkirchenti francia védők önfeláldozó hősiességét és a német rohamosztások lehetetlent nem ismerő vakmerőségét, akkor a kalmárlelkűet és a kicsinyes önzés sunyi becsmérlése nemuljon el és húzódjon vissza penészes oduiba.

Nevetséges is, de bosszantó is volt az egyik lap értelem és igazságferdítő értelmes nyöszörgése holmi idegenben kószáló fiatalemberekről, akik szerinte a „flandriai mezőkön, a francia vonalakban” védelmezik a szövetségesek ügyét. Ez a „kirekesztett ifjuság a világ fővárosának egyetemlein képezi magát az egyetemes emberiség szolgálatára”. Csak néhány szót a kitételhez. Ilyen és ehhez hasonló meglehetősen szolamok ma már nem hatnak. Az egyetemes emberiség szolgálata úgy is valamelyik ország valamelyik városának orvosi rendelőjébe, vagy mérnöki, ügyvédi irodájába torkollik. Ez pedig sokszor vezet komplikált társadalmi kérdésekhez, népi, népesedési és bűnügyi problémákhoz. Mindegy. Ezzel most nem foglalkozunk.

A hozzászólásunk indítóoka az, hogy a kérdéses lap cikkének címeben említett „Flandriából — franciák vonalából és a harcias nekiindulásból „Párizs mellett töltött szabadságot” jelző „megnyugtató levél” lesz. Elképzelhetjük, hogy milyen önértékeléssel és szaktudással írhatja a kirekesztett ifjú, hogy „a vonalban minden csendes és ez az erődítmény — bevehetetlen.” Így sorakoznak fel a többi megnyugtató levelek is.

— Hátra küldötték a frontról, mert a válla megrándult; — haditengerész a Földközi-tengeren; — valahol” Soissonban éltek és most Párizsban vannak, egyik napról a másikra Párizsba mentek; — a veszély minimális az — állás mögött: ilyen kitételeket olvashatunk a „tábori levelekből”. Keressük bennük Flandriát, a tűzvonalat, de nem találjuk. Igaz — ezek inkább megnyugtató levelek — Svájból és a többi csendes sarkokból.

Alaposan felcsigázott érdeklődéssel kezdtem hozzá a „tábori levelek” olvasásához. Már azon gondolkodtam, hogy helyreigazítást teszek közzé, mivel a közelmúltban kétségbevontam a makkabusi erények újkori fellángolását. És ime, most minden várakozást és jószándékot tönkreveti a nagy csalódás: a tábori levelek csupa — megnyugtató levelek.

(k. n.)

Cukrárszok az utcai süteményárúsítás és a kontárok megrendszabályozását követelik. Temesvár. Saját tud. A cukrász- és mézeskalácsos-céh vezetősége beadvánnyal fordult a város vezetőségéhez és kérte tiltsák meg egészségügyi szempontból a cukrászsütemények utcai árúsítását. A céh hivatkozott arra, hogy ha a piacon tilos a hús- és a kenyérárúsítása, ugy annál inkább meg kell tiltani az utcai süteményárúsítást. A város több helyén, de főleg a pályaudvar környékén tömegesen állnak a süteményárúsítók s árujukat belepí a por. Eljárt a céh vezetősége a munkaügyi vezérfelügyelősnél is és hatósági közegot kért a kontárok megállapítására. Mig az iparosmestereknek előirt berendezéssel kell rendelkezniök, műhelyeiket olajfestékkel kell bevonniök, addig akad sok kontár, aki faskamrában készít fagyaltot és kihordókkal elárasztják a várost. A céh szerint van olyan kontár is, aki nem is ért a mesterséghez, hanem szolgálta volt valami műhelyben, most meg önállóan dolgozik s esetleg kártékony anyagot használ fel, csakhogy olcsó árut adhasson az elismert iparosok rovására.

Törvényrendelettel kiegészítették a nemzetvédelmi hozzájárulásról szóló törvényt

A Hivatalos Lap keddi számában másik törvényrendelet jelent meg a nemzetvédelmi kivételes hozzájárulásról szóló törvény kiegészítésére.

1. szakasz. A törvény 18-ik szakasza a következő két bekezdéssel egészítendő ki:

A bélyegfüzeteket használat előtt be kell mutatni a helyi pénzügyigazgatóságon, vagy pénzügyi ellenőrző szervnél láttamozásra. A benemutató, vagy a bélyegfüzeteknek láttamozása nélküli használata ezer-tízezer lei pénzbüntetést von maga után. A kétszázalékos kivételes nemzeti hozzájárulás törvényéhez ki-

adott pénzügyminiszteri utasítások kötelező jellegűek.

2. szakasz. A 22. szakasz a következő két bekezdéssel egészítendő ki:

A törvény ellen vétők ötszáz-ötvenezer leies pénzbüntetéssel büntetendők. Visszaesés esetén a pénzügyminiszter a pénzbüntetés mellett elrendelheti a vállalat korlátozott időre való bezárását és lepecsételését.

A fenti törvényrendeletnek az a célja, hogy biztosítsa a hadsereg és a határerődítések részére szükséges alapok megvalósítását és megadja a pénzügyi szerveknek a szükséges eszközöket.

Az asszony rendezni akarta házasságukat, mire vadházastársa egy erdő szélére csaltak és agyonütötte. Temesvár. Saját tud. Lugos és Déva között az országuton egy nő holtestére bukkantak. A vizsgálat megállapította hogy a nő Iamás Mária harminchárom éves rakitovai lakosnővel azonos. A szerencsétlennek bezúzták a fejét s így nyilvánvalóan gyilkosságnak csett aldozatul. Megállapították, hogy a nő egy Craciun Onosec nevű gazdával élt vadházasságban. Craciun kihallgatása során beismerte, hogy ez asszony halállal fenyegette, ha nem esküdik meg vele törvényesen. Erre a férfi valamelyes ürügyvel az országútra csalta ki az asszonyt s ott, egy erdő közelében, hatalmas kővel agyonütötte. A gyilkost letartóztatták.

Nézzé meg kerékpár-kiállításunkat Bazilli-Deák

Oradea, Dr. Aurel Lazar utca 1. Telefon 35-36.

Sulyos szerencsétlenség a galati állomáson. Galatiból jelentik: Sulyos szerencsétlenség történt az elmúlt éjszaka a galati állomáson. Egy mozdony összeütközött egy ott vesztelő tehervonattal. A mozdony olyan erővel rohant a teherszerelvénynek, hogy annak két kocsija teljesen pozdorjává tört, hét pedig súlyosan megromlódtak.

Besurranó tolvajok garázdálkodnak az Ermelléken. Székelyhid. Saját tud. A keddi hetivásár alkalmával Farkas Miklós nagykereskedő lakásán besurranó tolvajok garázdálkodtak. A tettesek — két cigány — a nyitva talált kapuján belopakodtak az udvarra s mivel a lakást is nyitva találták, behatoltak a szobákba, de annyira zajtalanul, hogy a kereskedő anyosa, aki otthon tartózkodott nem vette őket észre. A cigányok felfeszítették az egyik fehérnemű szekrényt s lehet, hogy onnan akartak lopni. Közben azonban az egyik fiókot kihúzták s az abban levő 13.500 lei készpénzt, mely a háztartási alkalmazott összegyűjtött fizetése volt, elemelték és valószínűleg egy társuk útján azonnal továbbították. Kezével ezután az alkalmazott hazajött s meglepte őket működésük közben. Erre kerek akartak oldani, de az alkalmazottnak, közelharcok árán sikerült őket lefogni, amíg csendőri segítség érkezett. A motozás során már nem találták meg náluk az elrablott pénzt s most a harmadik tettestárs kézrekerítése iránt indult meg a nyomozás. Érdekes, hogy a más vidékre való cigányoknál rendes személyazonossági igazolvány helyett, csak egy csomó régi, üres szabványi úrlapot találtak.

A Banatban letörlik a túlmagas élelmiszer árakat

Temesvár. Saját tud. Cupe Gheorghe dr. királyi helytartósági vezértitkár, mint az árelenőrzőbizottság elnöke az utóbbi időben tapasztalt áralakulásokkal kapcsolatban nyilatkozatot adott és kijelentette, hogy a bizottságot a legközelebbi napokban gyűlésre hívja össze. A bizottság különösképpen foglalkozni fog a temesvári árrakkal és felülvizsgálja a júniusra már kiadott maximálórrendeletet. Habár a gabona vagontétele hatvanezer leibe kerül, a pékek még mindig olyan áron árúsítanak, amelyek a hetvenezer leies gabonaárnak felelnek meg. Az élőállat ára — mondotta a vezértitkár — harminckét és harmincnégy lei között mozognak, mégis vannak hentesek és mészárosok, akik a borjúhúsért kilencven leit is elkérnek. Marhahúst csak alig mérnek ki. Igen felszökött egyebek közt az ételolaj ára is. Az árelenőrzési bizottság kelendő intézkedéseket fogantatott s elsősorban azon lesz, hogy minden elsődrendű élelmiszer árát maximálja.

Megnyuzott csikók tetemeit találták egy kőbányában. Csikszereda. Saját tud. Szakács János, utépítési vállalkozó, amikor a csikszeredai utzakaszt vizsgálta felül, az utmenti egyik kavicsbányában négy megnyuzott csikó tetemére lett figyelmes. Jelentette a csendőrségnek, mely szakértők útján megállapította, hogy a nyuzás egészen friss és azt az éj leple alatt hajtották végre. Minden valószínűség szerint lopott csikók megöléséről van szó és azt az értékes csikóbőrökért hajtották végre ismeretlen tettesek. A tulajdonosok és tettesek felkutatására a nyomozás folyik.

* A Somes tartományi Utazók Céhe felhívja a Nagyváradon lakó céhtársakat, hogy a N. U. F-ba (Frontal Renasteri Natională) való belépés céljából a céh központi irodájában haladéktalanul megjelenni sziveskedjen, ahol a további utasításokat megkapják.

Vesztettkutyá garázdálkodott Mercurea-Ciuccon-Csikszeredában. Saját tud. A város Lipován nevű részében vestettkutyá garázdálkodott és több embert és állatot megmárt. A kutyát sikerült agyonütni, azonban a vesztettség megállapítása csak nagy nehézségek között történhetett meg, mert a város egyetlen állatorvosa is katonai lősorozáson volt, székhelyétől távol. A sérült embereket a kórházban részesítették első segítségben, ahonnan elszállították a brassói Pasteur-intézetbe.

Nézzé meg kerékpár-kiállításunkat Bazilli-Deák

Oradea, Dr. Aurel Lazar utca 1. Telefon 35-36.

Híres — almák. Stevenson angol tudós nem régen megjelent nagy művelődéstörténeti munkájában az alma világtörténeti szerepével is foglalkozik. Szerinte különösen négy alma az, amelyről mindenkinek tudnia kell, aki csak némileg is igényt tart a művelt ember titulására. Az első világtörténeti jelentőségű alma természetesen Éva anyánk almája, melyet a tudás fájáról szakított; azután következik a Hesperidák, majd Párizs almája, melyet Venus istennőnek nyújtott át. A negyedik emlékeztetés alma, amelyet Tell Vilmos lőtt le a fia fejéről.

Az egészségügyi hét alatt ingyen fürödhetnek, borotválkozhatnak és tisztálkodhatnak a bánáti szegények

Temesvár. Saját tud. A városi főorvosi hivatal rendeletet adott ki, amely szerint június 10-e és 18-a között egészségügyi és tisztasági hetet kell tartani. A rendelet különböző intézkedéseket tartalmaz a takarításra, tisztálkodásra, munkások fürdésére vonatkozólag. A Mehala-külvárosnak százezer leit hocsátanak rendelkezésére az egészségügyi alaphól, fürdő- és fertőtlenítő intézet létesítésére. A telekbirodságoknak összesen negyvenezer leit utalnak ki, ugyancsak az egészségügyi alaphól, hogy gondoskodjanak a szegények tisztálkodási lehetőségeiről. Ebből a pénzből jusson szappan, méz, mosószóda, petroleum vásárlására. A munkaadóknak az egészségügyi hét letelével jelentést kell adniok a kerületi tisztiorvosoknak arról, melyik alkalmazottjuk fürdött meg. Felkérlik a lelkészeket is, hogy beszédekben foglalozzanak a tisztaság fontosságával. Az egészségügyi hét alatt a járványkórház mellett működő fertőtlenítő intézetben a szegények ingyen fürödhetnek, borotválkozhatnak és holmijukat fertőtleníthetik.

SZÍNHÁZ

Három a kislány

(Operette repriz Oradean.)

A Thalia operette együttese kedden este kezdte meg előadásait Nagyváradon. A társulat Temesvárról jött, 19-ig marad városunkban és innen Aradra megy, ahgl a Kulturpalotában fog játszani.

A Három a kislány operette repriz, sajnos, nem vonzott nagy közönséget. Pedig a szép kiállítású darab, a pergő rendezés és a szereplők igyekezete minden dicséretet megérdemel. A Három a kislány szerepében Kovács Kató, Báza Éva és Tihanyi Magda annyi egyéni bajt, kedvességet és üde fiataloságot varázsolt a színpadra, amit már régen nem láttunk. Schubert Ferenc a nagy zeneköltő szerepét Kallós József játszotta. Szépen zengő tenorját, hatásos énekszámait lelkesen megtapsolták. A báró szerepében Puskás Béla aratot sikert. A legjobb kabin-talalkítás Csör-papa szerepében Csóka József. A többi szereplők is mind hozzájárultak a darab sikeréhez. Gróf László rendezése tökéletes. Stefanidesz József karnagy lendületesen vezette a zenekart.

b. s.

A színházi iroda közleményei

POZSONYI LAKODALOM

A színházi évad legnagyobb operette slágerének a Pozsonyi lakodalomnak lesz csütörtökön este 9 órakor a bemutató előadása a Thalia kiváló operettegyüttesével.

A Pozsonyi lakodalom hosszú hetek izgalmas előkészületei után kerül színre csütörtökön este az utóbbi idők talán legszebb, minden esetre legnagyobb szabású operetteje a Pozsonyi lakodalom, amelyet színházunk a legnagyobb áldozattal készített hoz színre. Maga a darab a Pozsonyi lakodalom nem is szorul dicséretre. Szinte minden száma közismert lett rövid pár hónap alatt. Az ötletes szövegek és a fülbemászó dallamok, a modern humor és az érzelmes melódiák okozzák, hogy a Pozsonyi lakodalom muzikája egyformán kedves férfiaknak és nőknek. Nagyszabású kiállítású operetteje a Pozsonyi lakodalom diszletei és kosztümjei egész kis vagyonba kerültek. Táncai is szenzációs zamba mennek. Mindezek tetejében az új operettből szakadatlanul árad az igazi kellemes népszerű operett hangulat. Krémer Manci a primadonna, Sándor Stefi a kis mosonó, Kovács Kató az udvari órásmester leányának alakját elevenítik meg. A prólogust Báza Éva adja elő. A férfiak sorában Gróf László a császárnő férjét alakítja. Ditroi Béla, Csóka József, Fülöp Sándor, Szendrei Mihály, Réthelyi Ödön, Borowszki Oszkár, Csengeri Ala-

Nézzé meg kerékpár-kiállításunkat Bazilli-Deák

Oradea, Dr. Aurel Lazar utca 1. Telefon 35-36.

dár, Flóra Jenő, stb., stb. játsszák az operette főbb szerepeit, amely csütörtökön, pénteken este, szombaton délután 5 órakor, vasárnap délután 6 és este 9 órakor van műsoron.

— **Dörmögő Dömötör** — gyermekoperett szombaton délután 3 órakor van a színház műsorán olcsó helyárakkal. Minden gyerekek itt kell lennie, mert ilyen szépet senki még nem látott és nem hallott.

A VENDEGJÁTÉK MŰSORA:

Csütörtök délután 3 órakor: **Haadabanda**, (Elsőzör. Olcsó helyárakkal.)
Csütörtök délután 6 órakor: **Három a kislány**
Csütörtök este 9 órakor: **Pozsonyi lakodalom**.
Péntek este 9 órakor: **Pozsonyi lakodalom**.
Szombat délután 3 órakor nagy gyermek előadás. Színrekerül: **Dörmögő Dömötör**. Minden gyermek álma. Énekes, zenés, táncos operett. Olcsó helyárakkal.
Szombat délután 5 órakor: **Pozsonyi lakodalom**. Rendes helyárakkal.
Szombat este román előadás.
Vasárnap délután 3 órakor: **Haadabanda**, (Olcsó helyárakkal.)
Vasárnap délután 6 órakor: **Pozsonyi lakodalom**.
Vasárnap este 9 órakor: **Pozsonyi lakodalom**.

Az oradeai mozgóképszínházak műsora:

DORIAN: MŰS BŰNE MIATT!
APOLLÓ: BALALAIKA.

Minisztertanácsot tartott a kormány

Bucurestiből jelentik: A kormány tegnap délután Tatarescu miniszterelnök elnöklésével minisztertanácsot tartott. Az ülésen Cancicov nemzetgazdasági miniszter beszámolt a mezőgazdasági mozgósítás törvényrendeletéről. A kormány egyhanguan jóváhagyta az intézkedéseket, amelyeket a nemzetgazdasági miniszter szerdán fog ismertetni.

SPORT

A Kegyeleti staféta elé...

Június hó 6-án kerül lebonyolításra a régebben oly szép sikerrel megrendezett „Hősök stafétája”.

Eleinte, mikor Torsan Kornél ügyvéd megalapította és kitűzte díjra a szép serleget, még több egyesület volt, amelyek futókkal, atlétákkal rendelkezett, sajnos, ma képtelenek a váradi egyesületek egy csapatot kiállítani. Kérdjük miért? Hol a hiba? Miért nem vesznek annyi fáradságot az egyesületek, hogy összehozzák és elindítsák csapatukat?

Egyre-másra tartják közgyűléseiket, megválasztják az elnököt, szakosztály-vezetőket, megalakítják atlétikai szakosztályukat és fogadják, hogy most azután komolyan hozzálatnak a munkához az idei évben és mit látunk? Itt van június hónap, az egész világon megkezdődött az atlétikai szezon, szebbnél-szebb eredményeket érnek el az atléták és nálunk sehol semmi...

Minden országban szokásos Kegyeleti staféta rendszeren összegyűjt 20—30 induló csapatot és sehol sem azt mondják, hogy minek induljunk, hogy kikapjunk, hogy az a másik győztes, hiszen nekünk nincsenek futóink. Ki beszél itt futóról, hiszen egy tornásznak, egy futballistának, egy tenniszeseznek is csak sportembernek kell lennie, hogy egy ilyen stafétán részt tudjon venni.

A Crisana, Nac, Törekvés, Kolping, Vasas, Electrica stb. egyesületeknek vannak különböző szakosztályaik, ifjú és senior csapataik, láttuk őket télen a tornateremben, ezekből biztosan ki lehetne olyan csapatot állítani, amelyek mináig nyíltta tudna tenni egy ilyen versenyt, csak természetesen akarni kellene. Azonban mit látunk, egy-egy nem is ritkán előforduló labdarúgó mérkőzés után csak sírást lehet hallani, hogy ennyire súlyos a váradi sport, esők az nem értjük, miért veszik egy kalap alá a futballsportot a többi sportággal? Ha kikap egy váradi csapat, az egész város gyászol. Régi dolog az, hogy nálunk a kedvenc, a sérthetetlen sport a futball. A többi sportágot teljesen elhanyagolják, az úszókat nem engedik a strandra, az atlétáknak nem csinálnak futópályát, ellenben építenek egy összkomfortos gondnoki lakást a Károly-pályára, hogy kinek, az a jövő tiúka. A futballistáknak nincs egy rendes öltözőjük, tus, ami elengedhetetlenül szükséges egy sportolónak, szóval teljes züllöttség az egész vonalon. Lehetne folytatni sokáig, de sajnos, nem sok értelme van az egésznek, mert az, aki segíthetne, nem törődik a dolgokkal, azok pedig, akik szeretnének segíteni, azok nem segíthetnek, pedig ha összefogna ez a két ellentétes csoport, akkor lehetne sportot csinálni, de így nem!

Lehet, hogy ez volna az igazi ok, amit át-hidalni egyelőre nem lehet, lehet, hogy más, de mindenesetre minkent el kell követnünk, hogy úgy a futballsportot, mint a többi sportágot hozzuk fel arra a nivóra, amivel Várad régi dicsőséges sportmultjának tartozunk.

(Krupka.)

Kegyeleti staféta. Ma, Hősök napján, a hagyományokhoz híven ismét megrendezik a „Kegyeleti stafétát” Nagyváradon. Az eddigiek szerint az állomási repülő hídól indul a 4-szer 100 méteres staféta s a cél a Rulikovszky-féle kapuja előtt lesz. A stafétában mindössze az ipari liceum, a kereskedelmi liceum, a Makkabi tornászegylet futói, az Electrica, valamint a rendező egyesület az Esta Sun vesz részt.

1940 június 1-én nyílt meg a

Grand Hotel Movila és Băilor szállodák

Carmen-Sylva Fekete tengeri fürdőn

50 százalékos vasuti kedvezmény

180 szoba, 300 ágygal, fürdőszobák, teljes komforttal és luxus ágyneművel felszerelve. Elsőrendű étterem, román, magyar és nemzetközi konyhával.

Nyitva június 1-től szeptember 1-ig.

Rheuma, isias, angolkór, skrofula, női betegségek, csont, tuberkulózis, derékfájás és általános gyengeségben szenvedők biztos gyógyulást kapnak.

Pausálkurák, hideg és meleg iszapfürdőkkel. 20 napos kura meleg iszapfürdőkkel, taxákkal együtt

Lei 7.000.- és lei 8.300.-

egy személy részére, vagy 10 napos kura két személy részére szóló jegyfűzetek alapján. Jegyfűzetek, prospektusok és jelentkezések szobák lefoglalása végett lapunk kiadóhivatala útján, Oradea-Nagyvárad, Str. Regele Carol II. No. 5. Forduljon bizalommal kiadóhivatalunkhoz.

A császár hű maradt önmagához...

Háború a doorni kastély kertjében

1). Vilmos kertésze elbeszéli, hogyan vezette végig a volt császár kastélya kertjében a lengyel hadjáratot

A Magyarország című budapesti lap cikket közölte: „Hogyan vezette Vilmos császár a doorni kastély kertjében a hadjáratot?” címmel. A lap egyik tudósítója leírja, hogy a pünkösdi ünnepek alatt Temesváron találkozott egy Schulz Johann nevű emberrel, aki a császár főkertésze volt. Ez a Schulz Johann többek között a következőket beszélte el: — Mikor a németek Norvégia legnagyobb részét megszállták, május 5-ike körül volt, a császár a kastély minden férfialkalmazottjának kiadta az útlevelet, hogy visszatérjenek Németországba, vagy bármely más külföldi államba, ahol eredeti lakhelyük van. Mind a 27 férfialkalmazott elutazott tehát Hollandiából. A császár a feleségével és Burghardt kapitány szárnysegéddel, továbbá a női alkalmazottakkal maradt a doorni kastélyban.

A császár egyébként — folytatta elbeszélését a volt főkertész — élénk figyelemmel kísérte a háborút. Ősszel Ófelsége vezetésével felépítették a kastély kertjében az egész lengyel hadsínteret. Utakat, hidakat, vasuti vonalakat építettünk, pontosan a térkép szerint. Aztán felállítottuk a hadsereg különböző alakulatait. S a harcéri jelentések alapján városokat foglaltunk el, országutakat, repülőtereket bombáztunk, hadoszlopokat vonaltattunk fel és lejátszottuk az összes nagy csatákat. A norvég hadsínteret szintén fel akartuk építeni, de a nehéz skandináv terepviszonyok miatt ez a tervünk meghiúsult.

Vilmos császár — folytatta a főkertész — nagyon büszke az új német haderőre. Hitler Adolfot rendkívüli szellemnek tartja és az a véleménye, hogy a német nép vezére Nagy Frigyes lelkét hordozza magában.

A volt császár magánéletéről — mondotta Schulz Johann — igen sok valótlan értesülés került forgalomba. Többek között azt mesélik, hogy minden nap vág fát. Ebből egy szó sem igaz. Vilmos császárnak még sohase volt fejsze a kezében. Az igazság az, hogy korán reggel felkel és a kertben a növények ápolásával foglalatokodik. Dél-

után horgászik, vendégeket fogad, vagy könyveket olvas. Nagyon ragaszkodik Doornhoz és egészen bizonyos, hogy ameddig csak lehetséges, ott is marad.

Schulz Johann volt főkertész kijelentette az újságíró előtt, hogy mihelyt kissé nyugodtabbak lesznek a viszonyok, ő is visszatér Doornba. Most szülei meglátogatására megy, akik Nagyszébenbe élnek.

Arcúhirdetések

Adás-vétel

szavanként 3 lei

Eladó

kézihajtású beteg tolokoesi. Nagyvárad, Szőlési rét 2-utca 23. szám. Reich.

Eladó

két üstös csempes tüzhely és rendelőbe való márványmosó. Oradea Nagyvárad, Oltenia 2.

Elveszett

szavanként 1 lei

Elveszett

Tantossy Paulia személyazonossági igazolványa. Megtaláló keretik, adja le Jakóné, Oradea-Nagyvárad, Pia-ta Unirii 4. szám.

Lakás

szavanként 3 lei

Kiadó

szoba, konyha, Oradea-Nagyvárad, Hasdeu u. 14. szám.

Nyaralónak

szépfekvésű keres házban különbejárattal burtozott szoba Nagyenyeden kiadó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Magánház

két szobás alkovos, julius elsejére kiadó jutányos áron. Oradea-Nagyvárad, Nilgésztelep, Str. Călimănestilor No. 16.

Kiadó

4 szobás modern lakás kerttel július 1-re. Oradea-Nagyvárad, Strada Lunei 8. szám.

Allást nyec

szavanként 2 lei

Gépész

keresek cséplőgéphez. Erdeklődni: Gépész-mérnöki titkárság, Oradea-Nagyvárad, Strada Fabricelor 3. szám.

Házmeztört

keresek tizenötödikére. Jelentkezés délután 4 és 5 óra között. Nagyvárad, Str. Delavrancea 12.

Különféle

szavanként 3 lei

Nyaralni

menne tisztviselőnő 5 hegyes, erdős vidékre, ahol szabafürdőre alkalmas víz van, lehetőleg Bihar megyébe. Ajánlatokat „Julius”-ban jellegre a kiadóba kér.

TELJES MAGYAR-LATIN MISSZALE

Egész vászonkötés, vörös metszés 320 lei, egész vászonkötés, aranykötés 358 lei, bőrkötés, vörösmetszés 373 lei és portó. — Fordította, bevezetéssel és magyarázatokkal ellátta Szunyogh Xav. Ferenc. — Tartalmazza az összes szentmészsövegeket.

LEGUJABB

Törökország és Görögország között súlyos ellentétek merültek fel

A görögök szerint a törökök valóban elakarják foglalni Mytiléne és Lemnos szigeteket

Rómából jelentik: A *Popolo di Roma* athéni jelentése szerint, miután a görög kormány a legutóbbi napokban ellenállt az angolok és franciák nyomásának, valószínűnek látszik, hogy a török sajtó támadást intéz Görögország ellen. Egyes istanbuli és ankarai lapokat máris elkoboztak. A görög kormány, melyet erősen befolyásoltak a nyugati események, úgy látszik, módosítani akarja eddigi magatartását,

amelyet az Anglia iránti teljes odaadás jellemez. Másrészt görög politikai körök hangoztatják, hogy Törökországnak nincs joga Görögországot egyszerűen a maga biztonsági övezetének nyilvánítani. Emlékezetes ugyanis a török külügyminiszter keddi beszéde, melyben kijelentette, hogy Törökország csak abban az esetben lép be a háborúba, ha területét, vagy biztonsági övezetét támadás érné.

Ankarában számolnak Olaszország közbelépésével. — Törökország nem avatkozik be

A cáfolatok ellenére igen nagy fontosságot tulajdonítanak Athénben annak a hírnök, hogy Törökország kérte Görögországtól, engedje meg, hogy csapatokat szállítson partra egyes Egei-tengeri szigeteken, nevezetesen Mytiléne és Lemnos-szigeteken, még pedig angol és francia tengeri és légi erők közreműködésével. Újabb értesülések szerint a törökök el akarják foglalni azokat a szigeteket, amelyek az anatóliai partvidék és a Dodekanosz-szigetcsoport között fekszenek. Ezt a következőkben okolják meg:

1. Meg kell akadályozni, hogy földközi-tengeri ellenségeskedés esetén ezek a szigetek olasz kézre kerüljenek és támaszpontul szolgáljanak a Törökország és szövetségesei ellen.

2. E szigetek birtokában Törökországnak, Angliának és Franciaországnak jobban módjában van biztosítani Görögország területi ép-ségét.

A görög kormány elutasító magatartása nagy meglepetést keltett a görög lakosság között, mely hozzászólt, hogy Törökországot barátjának és szövetségeseinek tartja.

Ugyancsak a *Popolo di Roma* jelentése szerint a török fővárosban közelínek látják Olaszország háborús beavatkozását. A lapok azon-

ban hangoztatják, hogy ez nem vonja maga után a török beavatkozást is.

A török vezető lapok és a kormány félhivatalos lapja is annak a nézetüknek adnak kifejezést, hogy Törökországnak nem kell feltétlenül belesodródnia a háborúba. Hangoztatják, hogy a török kormány és a török nép kívül szor nem maradni a háborúban és meg akarja őrizni semlegességét.

A spanyol sajtó egyre nyitlabban követeli Gibraltárt.

Madridból jelenti az olasz rádió hírszolgá-lata:

Az „Arriba” című falangista lap azt jelenti, hogy Gibraltárban sok spanyol vezető személyiséget tartóztattak le. A letartóztatásokkal kapcsolatban megjegyzi, hogy a spanyol nép ismeri Disraeli jelentését, amely szerint az angol világbirodalomnak nagyon sok tartóoszlopa van, de ha egy oszlop kidül, akkor az egész birodalom összeomlik. A spanyol nép — írja az Arriba — tudja ezt, de nem mondhat le Gibraltárról. Gibraltár spanyol nemzeti terület és a spanyolok vissza is fogják szerezni.

Az Arribával együtt a többi lapok is hangoztatják a spanyol igényeket.

Mussolini csütörtökön beszédet mond

Hess, Hitler helyettese Rómába utazik.

Belgrádból jelentik: A *Vreme* jelentése szerint Mussolini csütörtökön beszédet mond a Venezia-palota erkélyéről. A lap szerint a téren már szerelik a hangszórókat.

Ugyancsak a *Vreme* berlini jelentése szerint Hess Rudolf, Hitler helyettese, a napokban Rómába érkezik. Ezt a látogatást azzal hozzák összefüggésbe, hogy bizonyos kérdések még megvitatásra várnak.

Az új német támadást a szerda délutáni német hadijelentés is közli

Berlinből jelentik: A német véderő főparancsnoksága szerdán délután a következő hivatalos hadijelentést adta ki:

Mint tegnap este külön jelentésünkben már közöltük, a német csapatok kemény harcok után elfoglalták Dünkirchen megerősített várost. A város elfoglalása után 40 ezer francia katona, köztük három tábornok, megadta magát.

Abbeville környékén erős tűzérési tüztől előkészített ellenséges páncélos támadást visszavertünk. Hasonlóképpen visszavertünk Longvynál megkísérelt ellenséges támadást is.

Mindkét helyen súlyos veszteséget okoztunk az ellenségnek.

Légi haderőnk Abbeville-től délre ellenséges hadmozdulatokat zavart meg. La Havre kikötőt bombázta.

Ma reggel haderőnk a Somme, Aisne menti eddigi védvonalunkon hadseregünk újabb hatalmas támadást kezdett.

Berlinből jelentik: A német egyházügyi miniszter a vezér és kancellár felhívásának megfelelően elrendelte, hogy június 5, 6 és 7-én déli tizenkét órától 1/4-ig valamennyi német templomban huzzák meg a harangokat.

64 embert tartóztattak le Kaunasban szovjet katonák eltűnése ügyében

Kaunasból jelentik: Annak a szovjet bejelentésnek következtében, hogy nemrég több szovjet katona eltűnt Litvániában, Vilnában 64 embert letartóztattak. A letartóztatottak egyike állítólag bevallotta, hogy egy külhatalom érdekében tevékenykedik.

A Szovjet hozzájárult Cripps moszkvai utjához

Labonne az új moszkvai francia nagykövet

Londonból jelentik: Szerdára virradó éjszaka érkezett jelentés közli, hogy a szovjetkormány megadta hozzájárulását, hogy Cripps, mint nagykövet képviselje Angliát Szovjetországban. Cripps, aki Athénben várta meg a döntést, folytatja utját Moszkva felé.

Moszkvából jelentik: A moszkvai francia ügyvivő megjelent Molotov külügyi népbiztosnál és közölte, hogy Nadjar eddigi nagykövet helyébe Labonne személyében új nagykövetet kíván küldeni. Molotov válaszában tudomásul vette a bejelentést.

Tovább tart a bánsági áradás

Víz alatt áll a Bisztra—Duna—Cserna völgye. Több vonalon megszakadt a vasúti összeköttetés. Temesvár és Bucuresti között átszállással sem lehet a forgalmat lebonyolítani.

Temesvár. Saját tud. A Bucuresti—Temesvár útszakaszon a helyzet változatlan. A vonatok csak Turnu Severinig közlekednek. A forgalmat nem lehet átszállással sem lebonyolítani. Sőt az ideérkezett jelentések szerint az ár elöntött, vagy álmossott több ökirálysághelyi vasutvonalat is. A vonal másik oldalán Bucurestiből jövet is csak Siniasig közlekednek a vonatok. A temesvári vasutigazgatósághoz tartozó két vonalon is árvíz lépett fel. A Karánsebes—Tóváralja vonalon Hátszeg és a Vaskapu között az ár elmosta a pályát. Beszüntették a forgalmat egy mintegy 35 km-es szakaszon Baucsar és Hátszeg között. A Piski—Petrozsény vonalat is elérte a víz, Tóváralját néhány km-re.

A forgalmat átszállással bonyolítják le.

Mivel Bucuresti és Temesvár között a forgalom szünetel, a vasut vezérigazgatósága szerdán ismét forgalomba helyezte a 3203-as és 3206-os vonatjáratot Temesvár és Nagyvárad között. Az előbbi reggel 8.30-kor indul Temesvárról és délután 1 óra 12 perckor érkezik Váradra. Az ellen-vonat délután 3 órakor indul Nagyváradról és 7 óra 25 perckor érkezik Temesvárra. Továbbra is beszüntetve marad egy aradi és turnu severini vonatjárat és a Traian-Rapid. Egyelőre csak június 8-ig, de valószínűleg továbbra is.

A temesvári királyi helytartósághoz érkezett jelentés szerint Szörény-megyében több ilyen áradás lépett fel. Herkulesfürdőn a víz elöntötte a villanyüzemet, amelynek működését beszüntették. A Bisztra—Duna—Cserna völgyét sokhelyen előntötte az ár. A hegyekből lezúduló nagymennyiségű víz fatüneteket és sziklákat sodor magával, melyek az utakat eltorlaszolják. A lakosság hiába igyekszik a forgalmi akadályokat eltávolítani, mert a víz újabb és újabb akadályokat hoz magával. Lugoson a Temes vize az utóbbi két nap alatt egy méterrel emelkedett.

Dom Columba Marmion:

Krisztus a lélek élete

Értékes lelkigyakorlatos olvasmányok. Az eredeti francia kiadás 130.000 példányban forog közközben

Ára: 180 lei és portó.

Megrendelhető kiadóhivatalunk utján.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén Oradea-Nagyvárad, II. Károly király-ut 5. szám.

CENZURAT